

Folketingets Europaudvalg
Christiansborg, den 5. marts 2003
Folketingets repræsentant ved EU

Til
udvalgets medlemmer og stedfortrædere

Nyt forslag til finansiering af europæiske politiske partier

Kommissionen har netop fremsat et forslag om finansiering af europæiske politiske partier¹. Forslaget er revideret i forhold til et forslag Kommissionen fremsatte i februar 2001², der efter langvarige diskussioner mellem Europa-Parlamentet og Rådet gik i hårdknude³. De store stridsspørgsmål drejede sig om, hvor mange medlemsstater et parti skulle være etableret i for at være berettiget til finansiering, respekten for demokratiske principper samt spørgsmålet om kontroltilsyn⁴.

Kommissionens bud på europæiske politiske partier

Det nye forslag fastsætter et sæt minimumskrav, for at et parti kan blive godkendt som et europæisk politisk parti med ret til modtage økonomisk støtte fra EU. For at komme i betragtning til økonomisk støtte skal et parti eller en alliance af politiske partier først godkendes som et europæisk parti og deponere dets vedtægter i Europa-Parlamentet.

For at kunne blive godkendt som europæisk politisk parti, kræves det, at det politiske parti eller alliancen af politiske partier

- er etableret i mindst 3 medlemsstater
- har deltaget eller har erklæret, at det agter at deltage i valg til Europa-

¹ KOM (2003) 77

² KOM (2000) 898

³ For yderligere information se tidligere info-noter om emnet; info-note (2000-01) bilag 161, bilag 109 og bilag 85.

⁴ Europa-Parlamentet havde vedtaget 25 ændringsforslag, hvoraf Kommissionen accepterede de 20 af dem. Men Rådet kunne ikke acceptere Kommissionens forslag, som det blev ændret (KOM (2001) 343). Derfor blev det lagt på is, indtil Nice-traktaten d. 1. februar 2003.

Parlamentet

- har klart definerede organer, som er ansvarlige for den finansielle styring
- sikrer, at dets vedtægter og aktiviteter respekterer de grundlæggende mål for EU med hensyn til frihed, demokrati, menneskerettigheder, grundlæggende rettigheder og retsikkerhed⁵.

Adgang til finansielle midler

For at et parti kan få adgang til finansiering fra EU, skal følgende kriterier være opfyldt:

- Partiet skal have valgte medlemmer af enten Europa-Parlamentet, nationale eller regionale parlamenter i mindst en tredjedel af medlemsstaterne,
- eller have fået mindst 5% af stemmerne ved de seneste Europa-Parlamentsvalg i mindst en tredjedel af medlemsstaterne.

Ifølge forslaget vil hvert parti modtage det samme faste grundbeløb samt et beløb pr. antal valgte medlemmer i Europa-Parlamentet. Det faste grundbeløb udgør 15% af de årlige bevillinger og resten fordeles pr. medlem. Partiernes egenfinansiering skal desuden udgøre 25% af deres samlede budget.

I forslaget er der lagt op til samlet at afsætte ca. 62,4 million kroner til de europæiske politiske partier, men beløbet skal endeligt fastsættes ved de årlige budgetforhandlinger mellem Rådet og Europa-Parlamentet. Forslaget specificerer, at EU's finansiering af de europæiske politiske partier, hverken direkte eller indirekte må anvendes til at finansiere nationale politiske partier.

Kontrol med regnskaberne

Partiernes regnskaber skal være offentlige og gennemskuelige, og alle finansieringsbidrag skal offentliggøres⁶. Regnskaberne skal desuden godkendes både af en intern og en ekstern revision. Kontrollen skal derudover udføres i overensstemmelse med finansforordningen.

Ændringer i det nye forslag

På en række punkter adskiller det nye forslag sig fra det gamle. Kommissionen har forsøgt at lave et kompromisforslag på baggrund af diskussionerne i forbindelse med det gamle forslag.

⁵ Disse krav er ikke som sådan indskrevet i forslagets artikler, men er nævnt i begrundelsen til forslaget som betingelse for definitionen af et politisk parti i artikel 2.

⁶ Med undtagelse af gaver der ikke overstiger 100 euro.

Tærskel for adgang til finansiering

En væsentlig ændring fra Kommissionens tidligere forslag er, at det nu kræves, at et parti er repræsenteret i en tredjedel af medlemsstaterne eller har fået mindst 5% af stemmerne i en tredjedel af medlemsstaterne. I det tidligere forslag var kravet, at et parti var repræsenteret i 5 medlemsstater, eller havde fået 5% af stemmerne i 5 medlemsstater. I et udvidet EU med 25 medlemsstater vil det betyde, at der minimum kræves repræsentation i 9 medlemsstater. Dette er derfor en meget væsentlig ændring. Europa-Parlamentet havde oprindeligt foreslået, at et dette krav blev ændret til en fjerdedel af medlemsstaterne.

Overholdelse af demokratiske principper

Kommissionen foreslår at en uafhængig gruppe, bestående af fremtrædende personer, skal høres, hvis Europa-Parlamentet ønsker⁷ at kontrollere, om et parti overholder de demokratiske principper, som er opregnet i forslaget⁸. Et flertal af Europa-Parlamentets medlemmer skal efterfølgende beslutte, at de demokratiske principper ikke overholdes, før det pågældende partis vedtægter kan fjernes fra Europa-Parlamentets register, og partiet kan få frataget støtten. Dermed fastholder Kommissionen kravet i det gamle forslag om en uafhængig ekspertgruppe og afviser samtidig alene at give Europa-Parlamentets præsidium kontrollen med partierne, som foreslået af Europa-Parlamentet i et ændringsforslag til det gamle forslag.

Retsgrundlaget

Forslaget om de europæiske politiske partier har retsgrundlag i Nicetraktatens nye TEF artikel 191. Det betyder, at reglerne for europæiske politiske partier skal vedtages af Ministerrådet og Europa-Parlamentet efter den fælles beslutningsprocedure, samt at Ministerrådet kan træffe beslutning med kvalificeret flertal. Kommissionens gamle forslag var baseret på TEF art. 308 sammen med den daværende artikel 191, hvilket krævede tilslutning fra et enstemmigt Ministerråd. Samtidig stod Europa-Parlamentet svagere under dette retsgrundlag, idet Europa-Parlamentet kun havde høringsret overfor forslaget. Nice-traktatens ikrafttrædelse betyder således først og fremmest, at Europa-Parlamentet står stærkere overfor Ministerrådet i forhandlingerne om de nye regler, samt at enkelte lande ikke længere kan blokere for forslaget, hvis de ikke er tilfredse med det.

⁷ En fjerdedel af medlemmerne som repræsenterer mindst 3 politiske grupper kan kræve en sådan kontrol.

⁸ Gruppen skal udpeges efter en overenskomst mellem Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet

Forslaget vil sandsynligvis blive taget op i Europa-Parlamentets forfatningsudvalg d. 19. marts 2003.

Med venlig hilsen

Michala Jessen